

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 14. februarja.

Ni še pojasnjeno, kdo je začetnik zarote, ki se je snovala v Sofiji proti Koburžanu in njegovi vladi. Slovanstvu nasprotni listi seveda vidijo za vsem, kar se v Bolgariji zgodi vladi nepovoljnega, Rusijo. Sedaj celo jako odločno zatrjujejo, da je vso zaroto pripravil ruski poslanik v Bukureštu, Hitrovo. Našla so se nekda pisma, iz katerih se to more jako zanesljivo posneti. Neki Berolinski list je celo tako predrzen, da povprašuje, bode li Rusija odobrila postopanje svojega zastopnika, ki je vodil priprave za umor bolgarskega kneza in ministrov njegovih.

Predobro že poznamo nemške liste in njih izvestja, da bi jim slepo verjeli. Koliko tacih vestij, o katerih se zatrjuje, da prihajajo naravnost iz Bolgarije, Rumunije ali Srbije, rodi se v prevročej domišljiji židovskih časnikarjev po uredništvih v Berolinu in na Dunaji. Rusija se premalo zanima za bolgarske zadeve in ima preveč drugega posla, da bi vedno mislila na kovanje zarot na Balkanu.

Major Panica pa tudi ni mož, ki bi bil posebno udan Rusiji. Vse njegovo dosedanje postopanje baš nasprotno dokazuje. Zaradi tega opravičeno lahko dvomimo, da bi mu bila Rusija toliko zaupala, da bi ga odbrala za orodje, s katerim bi vrgla tujega usiljenca. Morda so pa povod zaroti vse drugi uzroki.

Vlada Stambulova je že večkrat čutila, da se jej tla majejo, ker velevladstij ne more pripraviti, da bi priznale kneza. Da, niti v Carigradu, kjer bi imeli govoriti prvo besedo, nečejo priznati Koburžana. Da bi prisilila Porto, da bi potrdila Koburžanovo izvolitev, je bolgarska vlada pri nekej priliki izigrala makedonsko vprašanje. „Svoboda“ in drugi vladni listi so bili začeli strašiti, da bode Bolgarija podkurila ustanek v Makedoniji, ako Turčija ne prizna kneza. In tudi v Makedonijo je poslala bolgarska vlada agitatorjev, da hujskajo proti turške vladi.

Ta korak pa ni imel zaželenega uspeha. Vi soka Porta se ni dala pripraviti, da bi priznala

nezakonito voljenega kneza. Na bolgarska strašenja odgovorila je pa s tem, da je pomnožila čete v Makedoniji. Ker so pa vsa evropska oficijozna glasila obsojala makedonske agitacije, je bolgarska vlada sprevidela, da ni prave poti nastopila in so vsa bolgarska vladna glasila jela zatrjevati, da vlada nikdar ni mislila sprožiti makedonskega vprašanja in da dotičnih izjav po listih ne odobrava ter so zanje odgovorni le uredniki dotičnih listov. Vladna glasila pa neso bila prva vzbudila zanimanja za Makedonijo, temveč je le pospešila.

Iskra, ki se je vrgla mej narod, pa ni takoj ugasnila, temveč tlela je dalje, začel je izhajati list „Makedonija“, katerega namen je bil Bolgare nahušiti za osvobojenje Makedonije. Sprva je ta list hvatil politiko sedanje vlade, pa je kmalu prešel v opozicijo, češ, da od Stambulova nema nič pričakovati. Pa tudi mej narodom se je zanimanje za Makedonijo bolj širilo in to ne le mej civilnim narodom, temveč tudi mej vojsko. Bolgarski častniki se mnogo bavijo s politiko, kar nikakor ni baš deželi v korist.

Bolgarski politiki so preverjeni, odkar je osvobodjena Bolgarija, da je poklicana sama osvoboditi Makedonijo in jo sebi pridružiti. Previdnejši, kakor je Stambulov, seveda spoznavajo, da treba za to počakati ugodne prilike. Navadni duhovi pa stvari tako trezno ne preudarijo in so zatorej silili, da naj se vlada takoj poprime akcije. Opozicija se je pa tudi makedonskega vprašanja vedno posluževala v svojo korist. Propovedovala je narodu, da bi Rusija takoj pripomogla Bolgarom, da dobe Makedonijo, ako spode Koburžana in se jej približajo.

Mej vojsko je posebno za Makedonijo se zanimal major Panica. Mož je sam Makedonec in se zatorej ni čuditi, da se je toliko brigal za ubogo svojo domovino. On ima velik upliv v Makedoniji. Kot hraber vojak je mislil, da bi Bolgarija lahko osvobodila Makedonijo, zlasti, ker bi jej pomagali Makedonci sami. Ker se za višjo politiko nikdar dosti pečal ni, torej tudi ni pričakovati, da bi v svojem pregorečem domoljubju bil vse stvari mirno in trezno presodil.

Ustopil je v vojsko bolgarsko samo zaradi tega, ker se je nadejal, da od Bolgarije pride rešitev domovini njegovi. Na čelu makedonskih prostovoljcev se je hrabro boril proti Srbom meneč, da se bori za svojo domovino. To se mu je čisto naravno zdelo, da, ko Bolgarom ne bode več pretila nevarnost od Srbije, začno z vso silo se pripravljati za osvobojenje Makedonije. V Sofiji je bila zadnja leta hiša njegova vedno odprta Makedoncem, katerih biva mnogo v bolgarske prestolnici. V hiši njegovi se je že rodil marsikak načrt, kako bi se dala osvoboditi Makedonija.

Poslednji čas so pa še Srbi začeli zanimati se za Makedonce. Srbska propaganda se je jela širiti po tej turške pokrajini. Srbski listi so začeli dokazovati, da je Makedonija srbska, ne pa bolgarska po narodnosti. Pa ne le navadni žurnalisti, ampak tudi učenjaki so to zatrjavali. Bolgari so se zatorej jeli bati, da jim kedaj Srbija izpred nosa ne odvzame Makedonije. Zatorej so vsi, kateri se naudušujejo za zjedinenje Makedonije z Bolgarijo, vedno bolj preverjeni, da se stvar ne sme več odlašati, če ne se bode srbski upliv preveč ukoreninil v tej deželi.

Ker se pa vlada ni hotela nič zmeniti za to, je čisto naravno, da se je začela mnogih polastovati nevolja. Povpraševati so se jeli, če bi se stvari morda ugodneje za rešenje makedonskega vprašanja ne zasukale, ako bi odstranili Koburžana in vlado njegovo. To je morda bil povod zaroti in je po tem takem čisto naravno, da je na čelu zarote major Panica. Iskra, katero je bila zažgala vlada sama, bi jo bila kmalu pokončala.

Dopisnik Praških „Narodnih listov“ piše povodom te zarote mej drugim tako:

„Naj vrže Stambulov na stotine bolgarskih domoljubov v ječo, naj jih tudi ugonobi, vendar bode moral umakniti se pred gnevom naroda bolgarskega. Princa Koburžanu svetoval je Stambulov, naj ostavi Bolgarsko, da si ohrani življenje, a rad bi tudi ostal, ker se je v dveh letih priučil zmatrati velikolepi sen o prestolu in kroni za resnico.“

Pripoveduje se mi, da je Stambulov dal tiskati

LISTEK.

Zgodovina Pugačovljevega punta.

(Spisal A. S. Puškin, iz ruskega preložil — o.)

(Dalje.)

Vojni kolegij oznanil je pobeg kazanjskega vjetnika po vseh mestih, kjer se mu je zdelo, da bi se mogel skrivati. Kmalu je zvedel polkovnik Simonov, da so videli beguna na pristavah, ležečih okolu jaickega gorodka. Razposlani so bili oddelki, da bi vjeli Pugačova, pa niso imeli uspeha: Pugačov in glavni njegovi soudeležniki odtegnili so se iskanju vedno premenjevaje mesto in od ure do ure pomnoževaje svojo drhal. Raznesle so se mej tem čudne govorice... Mnogo kazakov so prijeli in deli pod stražo. Vjeli so Mihajla Koževnikova, pripeljali v poveljniško kancelarijo in z mučenjem prisilili ga k sledečim važnim razodetjem:

S početka meseca septembra bil je on na svoji pristavi, ko se pripelje k njemu Ivan Zarubin in mu pove za tajnost, da se velika osoba nahaja v njih kraji. Pregovoril je Koževnika, da jo skriva na svoji pristavi. Koževnik je temu pritrtil. Zarubin se je odpeljal in se še isto noč, predno je dan napočil, vrnil s Timofejem Mjasnikovim in neznanim

človekom, vsi trije na konjih. Neznavec bil je srednje rasti, širokopleč in suh. Črna brada njegova začelnjala je siveti. Imel je na sebi dolgo, široko suknjo od velbljodne dlake, višnjevo kalmicko šapko na glavi in oborožen je bil s puško. Zarubin in Mjasnikov odjahala sta v mesto zaradi naznanila narodu, neznavec pa, ostavši pri Koževnikovu, povedal je temu, da je on imperator Peter III., da je glas o njegovi smrti bil lažnjiv, da je on, s pomočjo stražnega častnika, ušel v Kijev, kjer se je skrival okolu jednega leta; da je bil potem v Carigradu, in bil tajno v ruski vojski za poslednje turške vojne; da se je od todi oglašil na Donu in bil potem vjet v Caricinu, kjer so ga kmalu osvobodili zvesti kazaki; da je bil preteklo leto na Irgizi in v Jaickem gorodku, kjer je bil vnovič vjet in odpeljan v Kazanj; da ga je straža, katero je neznan kupec s sedem sto rublji podmitil, zopet osvobodila; da se je potem podal k Jaickemu gorodku, pa da se je, ko je zvedel od neke ženske o strogosti, s katero sedaj zahtevajo in pregledujejo potne liste, obrnil proti sizranskej cesti, po kateri se je potikal nekoliko časa, da sta ga nazadnje iz Talovinove krčme vzela Zaburin in Mjasnikov in pripeljala h Koževnikovu. Končavši svojo abotno pripovedko začel je samozvanec razkladati svoja nameravanja. Namenjen je bil razodeti se po odhodu kazaške vojske na plavn-

njo (jesensko ribolovstvo z mrežami v čolnih), da bi se izognil nasprotstvu od strani vojakov in nepotrebnemu prelivanju krvi. Za plavnje hotel je pokazati se vsred kazakov, zvezati atamana, odpraviti se naravnost na Jaicki gorodok, zajeti ga in zastaviti vse ceste, da bi nikomur pred časom ne prišla vest o njem. V slučaju pa, ko bi se mu ne posrečilo, mislil je pasti v Rusijo, potegniti jo vso za seboj, postaviti povsod nova sodišča (kajti sedanjim, po njegovih besedah, pripisavalo se je mnogo krivic) in vzdigniti na prestol velikega kneza gosudarja. Jaz sam pa, je dejal, ne želim carstvovati. Pugačov je bival na pristavi Koževnikova tri dni; Zarubin in Mjasnikov sta prišla ponj in ga odpeljala na Ushinu Rozsaš, kjer je nameraval skrivati se do plavnje. Koževnikov, Konovalov in Kočurov so ga spremljali.

Da so prijeli in dejali pod stražo Koževnikova in kazake prizadete v njegovem izpovedanji, pospešilo je tek dogodkov. Dne 18. septembra prišel je Pugačov iz Budorinske predstraže pod Jaicki gorodok z druhaljo, obstoječo iz treh sto mož in se ustavil tri vrste od mesta, za reko Čagan.

Vse v mestu bilo je osupelo. Nedavno pomirjeni prebivalci začeli so prestopati na stran novih puntarjev. Simonov poslal je proti Pugačovu pet sto kazakov s pomočno pehoto in z dvema topovoma.

